

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ЛІЦЕЙ №12 «ЮВІЛЕЙНИЙ» ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

СХВАЛЕНО

на засіданні МС

«Суспільно-гуманітарних дисциплін та географії»

протокол №1 від 26.08.2026 р.

керівник МС Карімова А.Г.

СХВАЛЕНО

педагогічною радою

протокол №1 від 31 серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор

Руслана БАБУХ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ У 5-12 КЛАСАХ

*Розроблено відповідно до загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів
(додаток до наказу МОН України №722 від 04.05.2026)*

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
Початковий	1	Розпізнає окремі факти, поняття або явища громадянської освіти лише за допомогою вчителя. Виявляє фрагментарне розуміння навчального матеріалу.	Виконує лише окремі найпростіші завдання за зразком або безпосередньою допомогою вчителя.	Потребує постійної допомоги, пояснення й стимулювання. Не може самостійно організувати роботу.	Відповідає на окремі запитання. У взаємодії з іншими бере участь лише після спонукання.	Уміння виявляються епізодично, непослідовно, переважно за допомогою вчителя.
	2	Відтворює окремі факти, терміни, поняття. Розрізняє окремі суспільні явища, але не встановлює між ними зв'язків.	Виконує прості завдання за зразком. Може знайти окрему інформацію у запропонованому джерелі.	Працює переважно за детальною інструкцією. Потребує значної допомоги під час виконання завдань.	Дає короткі відповіді. Може висловити просту думку, але має труднощі з її поясненням.	Уміння виявляються зрідка, переважно у знайомих ситуаціях і за підтримки вчителя.
	3	Відтворює основні елементи навчального	Виконує завдання репродуктивного характеру	Частково виконує завдання самостійно, але	Відповідає на запитання, бере участь у простій	Уміння виявляються

		матеріалу. Розпізнає прості причинно-наслідкові зв'язки між громадянськими та суспільними явищами	за алгоритмом. За допомогою вчителя визначає основну інформацію в джерелі.	потребує допомоги для перевірки й виправлення помилок.	бесіді. Може повторити або доповнити висловлювання інших.	періодично, переважно під час виконання типових завдань.
Середній	4	Розуміє основні громадянознавчі поняття, факти та явища. Встановлює найпростіші зв'язки між ними.	Виконує стандартні завдання за відомим алгоритмом. Знаходить необхідну інформацію в одному-двох запропонованих джерелах.	Працює за інструкцією, частково контролює власну діяльність.	Висловлює власну думку з опорою на запитання або підказки. Дотримується базових правил спілкування.	Уміння виявляються досить регулярно у стандартних навчальних ситуаціях.
	5	Пояснює основні поняття громадянської освіти, характеризує суспільні явища та процеси. Визначає очевидні причини й наслідки.	Виконує типові завдання, аналізує нескладні тексти, схеми, таблиці, статистичні матеріали.	Виконує значну частину роботи самостійно, звертаючись по допомогу у складніших ситуаціях.	Аргументує прості твердження, ставить уточнювальні запитання, бере участь у парній та груповій роботі.	Уміння виявляються регулярно під час виконання типових завдань.
	6	Порівнює суспільні явища, визначає їхні причини, наслідки та взаємозв'язки. Розрізняє факти, судження та оцінки у простих інформаційних матеріалах.	Застосовує знання для розв'язання типових громадянських ситуацій. Аналізує запропоновані джерела, формулює висновки.	Самостійно виконує типові завдання, може перевірити результат за визначеними критеріями.	Послідовно висловлює позицію, наводить прості аргументи, конструктивно взаємодіє в групі.	Уміння виявляються стабільно у типових і частково змінених ситуаціях.
Достатній	7	Аналізує суспільні явища та процеси, встановлює причинно-наслідкові зв'язки. Розрізняє достовірну й сумнівну інформацію	Застосовує знання у нових, але близьких до вивчених ситуаціях. Працює з різними видами інформації, формулює обґрунтовані висновки.	Планує основні етапи роботи, добирає способи виконання завдання, контролює результат.	Аргументовано висловлює думку, сприймає альтернативні позиції, бере відповідальну участь у спільній роботі.	Уміння виявляються систематично та в більшості навчальних ситуацій

		за визначеними ознаками.				
	8	Порівнює різні позиції та підходи, аналізує аргументи, оцінює суспільні явища з різних перспектив. Робить логічні висновки	Самостійно аналізує інформацію з кількох джерел, застосовує знання для вирішення проблемних громадянських ситуацій.	Самостійно визначає послідовність дій, добирає необхідні джерела та способи роботи, коригує власну діяльність.	Веде конструктивний діалог, аргументує позицію, ставить змістовні запитання, враховує думки інших.	Уміння виявляються часто, стабільно та в різних видах навчальної діяльності.
	9	Критично аналізує інформацію, оцінює аргументи та докази, виявляє маніпуляції й стереотипи. Встановлює складні взаємозв'язки між суспільними явищами.	Розв'язує проблемні завдання, використовує різні джерела інформації, обґрунтовує висновки та пропонує можливі способи розв'язання громадянських проблем	Організовує власну діяльність, самостійно визначає інформаційні потреби, перевіряє достовірність результатів.	Переконливо аргументує власну позицію, коректно спростовує необґрунтовані твердження, сприяє конструктивній взаємодії.	Уміння виявляються систематично, стійко й у більшості складних навчальних ситуацій.
Високий	10	Глибоко аналізує суспільні процеси, інтегрує знання з різних тем, критично оцінює джерела та позиції. Формулює самостійні висновки.	Самостійно досліджує громадянські проблеми, застосовує знання в нестандартних ситуаціях, створює власні аргументовані продукти: дослідження, проекти, презентації, аналітичні матеріали.	Повністю самостійно планує, організовує та оцінює власну діяльність. Визначає способи досягнення мети та за потреби змінює стратегію.	Веде змістовну дискусію, демонструє культуру діалогу, переконливо аргументує, сприяє досягненню спільного рішення.	Уміння виявляються постійно, цілісно та в різноманітних навчальних і життєвих ситуаціях.
	11	Синтезує інформацію з різних джерел, формулює власні гіпотези й висновки, оцінює суспільні проблеми з позицій прав людини,	Самостійно здійснює комплексний аналіз громадянських проблем, використовує докази, статистику, нормативні та інформаційні джерела, розробляє обґрунтовані	Виявляє високий рівень самоорганізації, самоконтролю та рефлексії. Самостійно визначає критерії якості власної роботи.	Ефективно модерує обговорення, координує спільну діяльність, поважає різні позиції, допомагає групі досягати спільного результату.	Уміння виявляються постійно, впевнено й результативно в нових та нестандартних ситуаціях.

		демократії, відповідальності та справедливості.	рішення.			
	12	Демонструє системне, критичне й творче мислення. Самостійно інтегрує знання з різних галузей, оцінює складні суспільні проблеми, прогнозує наслідки рішень, формулює оригінальні та обґрунтовані висновки.	Ініціює та реалізує самостійні дослідницькі, проєктні й громадянські завдання. Творчо застосовує знання, створює нові способи розв'язання	Повністю самостійно визначає мету, планує діяльність, добирає ресурси, здійснює моніторинг і рефлексію результатів, відповідально приймає рішення.	Демонструє високий рівень громадянської комунікації: аргументовано веде дискусію, медіює суперечки, об'єднує учасників для спільної мети, конструктивно взаємодіє з різними позиціями.	Уміння виявляються постійно, комплексно, творчо та результативно в навчальних, проблемних, практичних і наближених до реального життя ситуаціях.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗА ГРУПАМИ РЕЗУЛЬТАТІВ З ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ У 5-12 КЛАСАХ

Розроблено відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, Державного стандарту профільної середньої освіти

Рівень	Бал	Група результатів 1 <i>Орієнтування в історичному часі й просторі</i>	Група результатів 2 <i>Робота з інформацією</i>	Група результатів 3 <i>Співпраця, толерантність, громадянська позиція</i>
Початковий	1	Розпізнавання: Учень/учениця за допомогою вчителя вказує на окремі елементи суспільного устрою (наприклад, може відрізнити місто від села, чиновника від звичайного громадянина).	Пошук: Знаходить у короткому адаптованому тексті одне конкретне слово, дату або ім'я, які були прямо вказані в запитанні вчителя.	Взаємодія: Бере участь у груповій роботі виключно як пасивний слухач, виконує дію тільки після багаторазового особистого нагадування вчителя.
	2	Локалізація: Знаходить на готовій простій схемі чи мапі базові об'єкти (школу, громаду, кордони держави) лише за прямої вказівки або	Відтворення: Копіює або зачитує готовий фрагмент тексту (речення), не намагаючись перефразувати або пояснити його	Права та обов'язки: Називає 1-2 найпростіші права (наприклад, "право на відпочинок"), але не пов'язує їх з обов'язками чи правами

		підказки.	зміст своїми словами.	інших людей.
	3	Хронологія: Потребує постійної допомоги, щоб розставити послідовність елементарних подій у житті громади (наприклад: спочатку вибори — потім ухвалення рішення).	Розрізнення: Не бачить різниці між рекламою, новиною чи особистою думкою автора, сприймаючи будь-яку інформацію як факт.	Толерантність: Уникає спілкування чи взаємодії з однокласниками, які мають інші погляди, інтереси або особливості, демонструє байдужість.
Середній	4	Опис суспільних явищ: Самостійно описує за шаблоном базові функції держави, місцевої влади чи громадських організацій (наприклад, "поліція підтримує порядок").	Сортування: Розподіляє інформацію з джерела за заданими вчителем простими категоріями (наприклад: "про права" та "про обов'язки").	Командна роль: Виконує визначену групою або вчителем технічну роль у команді (наприклад, записує ідеї, слідкує за часом), не виявляючи власної ініціативи.
	5	Просторові зв'язки: Спираючись на мапу чи схему громади, визначає, де розташовані органи самоврядування та як вони пов'язані з мешканцями.	Критичність: За допомогою готової пам'ятки чи алгоритму може помітити явну брехню або маніпуляцію в заголовку чи тексті новини.	Правила співжиття: Дотримується встановлених правил поведінки у школі та класі, розуміє необхідність законів для мирного співіснування людей.
	6	Причинність: Називає очевидні причини та наслідки суспільних подій (наприклад: "якщо люди не платять податки — у громаді немає грошей на ремонт доріг").	Інтерпретація: Переказує своїми словами зміст суспільствознавчого тексту, коротко формулює головну думку автора.	Сприйняття різноманітності: Декларує повагу до прав інших людей, погоджується з тим, що всі люди рівні, хоча в практичних ситуаціях може проявляти стереотипи.
Достатній	7	Аналіз інституцій: Пояснює відмінності між гілками влади (законодавчою, виконавчою, судовою) та описує роль інститутів громадянського суспільства.	Порівняльний аналіз: Зіставляє інформацію про одне й те саме суспільне явище з двох різних джерел, знаходить спільне та відмінне.	Кооперація: Активно взаємодіє в групі, пропонує власні ідеї для вирішення спільних завдань, конструктивно реагує на критику однокласників.
	8	Територіальний контекст: Аналізує суспільні процеси на рівні своєї громади у взаємозв'язку з процесами на рівні всієї держави чи регіону.	Верифікація: Самостійно розрізняє у тексті факти (те, що можна довести) від суб'єктивних суджень або емоційних оцінок автора.	Громадянська дія: Демонструє готовність захищати свої права законними способами, наводить приклади того, як підлітки можуть впливати на життя громади.
	9	Динаміка змін: Самостійно відстежує, як змінювалися права людини або форми правління з	Формулювання висновків: Робить власні обґрунтовані висновки на основі статистичних	Конфліктологія: У суперечках висловлює свою позицію аргументовано, без образ, прагне

		плином часу, визначає прогрес чи регрес.	даних, графіків, діаграм або текстових суспільствознавчих джерел.	знайти компроміс та поважає право опонента на власну думку.
Високий	10	Системне мислення: Моделює та прогнозує наслідки суспільних рішень (наприклад, як зміна екологічного закону вплине на економіку та права мешканців громади).	Деконструкція медіа: Розпізнає приховані маніпуляції, пропаганду, мову ворожнечі, психологічний тиск або фейки у складних, суперечливих медіатекстах.	Лідерство та ініціатива: Організовує командну роботу, бере на себе відповідальність за спільний результат, допомагає іншим розкрити їхній потенціал.
	11	Глобальний контекст: Інтегрує локальні проблеми громади у загальносвітовий чи загальнодержавний вимір (наприклад, пов'язує сортування сміття у школі з глобальними цілями сталого розвитку).	Дослідницька діяльність: Самостійно шукає, відбирає та перевіряє на надійність джерела інформації для створення власних медіапродуктів (есе, презентацій, постів).	Правозахисна позиція: Не лише знає права людини, а й розробляє реальні алгоритми дій для їх захисту в повсякденному житті, протидіє будь-яким проявам дискримінації.
	12	Критична оцінка: Дає власну зважену оцінку історичним та сучасним політичним чи соціальним подіям, спираючись на цінності демократії.	Синтез поглядів: Аналізує явище з позиції різних зацікавлених сторін (стейкхолдерів), виявляючи приховані мотиви та інтереси авторів інформації.	Проектна діяльність: Ініціює, розробляє або бере дієву участь у соціальних, благодійних чи екологічних проєктах, що спрямовані на покращення життя школи чи громади.